

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2022-785

13.9.2022

Nordea Liv Norge AS

Livsforsikring/uføredækninger/pensjon

Livrente – overdragelse til barn– utbetaling – avtaleendring – fal. § 10-3.

Forsikringstakers mor tegnet livrente avtale i 2004. Forsikringstaker fikk overdratt livrenteavtale fra moren i desember 2017. Før overdragelsen hadde forsikringstaker på vegne av sin mor klaget på at utbetalingen fra livrenten ble utsatt fra opprinnelig utbetalingsdato i 2010. Forsikringstaker mente selskapet ikke hadde informert tilstrekkelig om konsekvensene av å utsette utbetalingen, og utformet i den forbindelse en alternativ formulering han mente selskapet burde benyttet. Da det gjaldt overdragelsen i desember 2017, opplyste selskapet i brev til forsikringstaker at moren var forsikret og at forsikringsdekningen løp til 25.10.22/hennes tidligere død. Etter nærmere spørsmål fra forsikringstaker om hvordan avtalen var å forstå, påpekte selskapets saksbehandler at forsikringstakers livrente ville bli utbetalt uavhengig hva som skjedde med moren. Utbetaling under livrenteavtalen ble stanset ved morens bortgang i 2020, og forsikringstaker anførte at dette var i strid med avtalen. Saken reiste spørsmål om hva som ble avtalt da livrenteavtalen ble overført fra forsikringstakers mor i slutten av 2017, og om avtalen eventuelt ble endret etter dette. Slik nemnda vurderte saken, var det på bakgrunn av klagesaken fra 2017 og forsikredes brev datert 21.6.17, liten tvil om at forsikringstaker var kjent med at det var moren som var forsikret og som fikk utbetalingene på avtalen. Heller ikke den senere e-korrespondansen innebar noen endring av avtalen. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikringstakers mor tegnet livrenteavtale i 2004, med en engangsinnbetaling på kr 2,5 mill.

Etter forsikringsbeviset 25.10.04 var det avtalt en garantert årlig utbetaling på kr 504 554 fra:

25.10.2010 til 25.10.2016, eller tidligere død.

Videre at:

Tilbakebetalingsrett ved død

Ved forsikredes død tilbakebetales en eventuell positiv differanse mellom innbetaling til og utbetaling fra livrenten. Pr 2004-11-04 utgjør beløpet: 2500000.00

Oppstart av utbetaling fra avtalen ble senere utsatt fra 2010 til 2015. Selskapet sendte i 2015 ut informasjon om oppstart av utbetaling, men fordi forsikrede ikke besvarte brevet ble utbetaling utsatt ytterligere ett år.

I brev datert 27.6.16 sendte selskapet informasjon om utbetaling under avtalen. Forsikrede ble bedt om å bekrefte sitt bankkontonummer. Det var videre skrevet:

Merk at utbetalingsstart utsettes ett år hvis vi ikke mottar informasjonen innen utløpet av måneden før utbetalingsstart.

Forsikrede spurte selskapet hvordan hun skulle gi kontonummer, og oppga dette senere pr SMS.

Det var forsikringstaker som hadde sendt disse meldingene.

Utbetalingene til forsikrede under avtalen startet i oktober 2016.

Det investerte beløpet på kr 2,5 mill. ble gjenkjøpt i januar 2017, med ca. kr 2,3 millioner. Av nytt forsikringsbevis datert 24.1.17 fremgår det at årlig garantert utbetaling var endret til kr 310 641. Det var under overskriften "tilbakebetalingsrett" opplyst at tilbakebetaling ved død utgjorde kr 0.

Forsikringstaker klaget til selskapet på vegne av sin mor, og mente at hun hadde fått mangelfull informasjon/veiledning da hun utsatte utbetalinger til 2015, jf. fullmakt. Forsikringstaker/moren anførte blant annet at moren var svekket og ikke lenger åpnet post.

Forsikringstaker skrev 21.6.17 at informasjon om at gjenværende avkastning ved død før livrenten var fullt utbetalt tilfalt forsikringskollektivet var uforståelig, og at det heller burde informeres om at:

Om forsikrede dør før utbetalingsperioden er over, vil du miste alle renteinntektene. Det er viktig å være klar over dette, om du velger å utsette utbetalingen.

Klagesaken for Finansklagenemnda ble vurdert av sekretariat 27.7.17, og forsikringstakers mor fikk ikke medhold.

Selskapet bekreftet i brev til forsikringstaker 21.12.17 at livrenteavtalen var overdratt fra forsikredes mor til forsikringstaker. I brevet var forsikringstaker oppgitt som forsikringstaker, mens hans mor sto som forsikret. Videre:

Forsikringsdekninger: Livrente: Årlig kr 310.715 utbetales fra 25.10.16. Utbetales til 25.10.2022 eller tidligere død.

I e-post til selskapet spurte forsikringstaker 27.12.17:

Jeg har et spørsmål i forbindelse med overføringen av min mors "rentekonto" til meg. Om min mor dør, feks. om 1 år, fortsetter så utbetalingen til meg de neste 5 årene (til hele summen er utbetalt)? Vet at vi diskuterte det, men ble litt i tvil da jeg mottok et brev fra Nordea liv.

Selskapets representant svarte 28.12.17:

(...)

Kort sagt er det din livrente nå. De blir betalt ut over 6 til deg. Uansett hva som skjer med din mor.

Selskapet avsto kravet 28.5.21, og beklaget at saksbehandleren hadde gitt feil/uklar informasjon. Selskapet anførte at forsikringstaker ikke var i god tro mht. at det var inngått en ny avtale som ga ham rett til samme utbetalinger moren ville hatt. Det viste til forsikringstakers kjennskap til forhistorien og den tidligere klagesaken fra 2017.

Forsikringstaker har i det vesentlige anført at det ved overføringen ble avtalt at han skulle få de resterende utbetalingene som moren ville ha fått dersom hun var i live. Selskapets representant bekreftet dette i e-posten 28.12.17, og det var et svar på et direkte spørsmål fra forsikringstaker om nettopp dette. Subsidiært anføres at svaret fra rådgiveren innebar en endring av avtalen som er bindende for selskapet. Forsikringsavtaleloven er ufravikelig i favør forsikrede, men dette gjelder ikke i disfavør selskapet, jf. kommentarutgaven til § 10-3. Da forsikrede fikk avtalen overført til seg hadde han god grunn til å tro at avtalen ble endret, blant annet mht. hvem som ville få resterende utbetalinger. For å være sikker ba han dette bli presisert av selskapet, og fikk sin oppfatning bekreftet. Forsikringstaker var i god tro, og har blant annet tatt opp lån i tiltro til dette. Forsikrede har presisert at han ikke anfører ansvar på erstatningsmessig grunnlag.

Selskapet har i det vesentligste anført at forsikringstaker ved overføringen i desember 2017 ble eier av avtalen. Det var imidlertid fortsatt moren som var forsikret. Hun hadde etter avtalen rett til

fastsatt årlig utbetaling av avkastningen frem til full utbetaling, eller til hun døde dersom dette inntraff tidligere. Avtalen om utbetaling ble ikke endret med dette, og dette ble heller ikke gjort med den uriktige e-posten 28.12.17. Forsikringstaker var gjennom tidligere kunnskap til forhistorien og klagesaken i 2017 godt kjent med avtalen, og var derfor uansett ikke i god tro. Det er derfor heller ikke grunnlag for et erstatningsansvar. Det er vist til kommentarutgaven (2014) s. 385.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder spørsmål om det ble gjort endringer i livrenteavtalen i forbindelse med at den ble overført til forsikringstaker i slutten av 2017.

Det fremgår klart av selskapets brev til forsikringstaker 21.12.17, der det bekreftes at livrenteavtalen var overdratt fra forsikredes mor til forsikringstaker, at det var moren som var forsikret, og at forsikringsdekningene løp til 25.10.22 eller hennes tidligere død.

Slik nemnda vurderer saken, er det på bakgrunn av klagesaken fra 2017, og forsikredes brev datert 21.6.17, liten tvil om at forsikringstaker var kjent med at det var moren som var forsikret og som fikk utbetalingene på avtalen. Det må også legges til grunn at forsikringstaker var vel informert om at utbetalinger ville avsluttes dersom moren døde før oktober 2022. Slik saken er opplyst er det ikke holdepunkter for at forsikringstaker hadde noen annen oppfatning enn at resterende avkastning på avtalen ved morens død tilfalt forsikringskollektivet.

Spørsmålet blir etter dette om e-postutvekslingen mellom forsikringstaker og selskapet 27.-28.12.17 endret dette. I e-postkorrespondansen stiller forsikringstaker et spørsmål om hvordan avtalen skal forstås, og rådgiveren gir et uklart og misvisende svar. Etter en konkret vurdering finner nemnda at e-korrespondansen ikke innebar noen endring av avtalen. På bakgrunn av brevet datert 21.12.17 og forsikringstakers tidligere kunnskap om avtalen, blant annet fra klagesaken, hadde han etter nemndas syn ingen foranledning til å tro at selskapets rådgiver mente å endre avtalen i e-posten av 28.12.17. Av samme grunn mener nemnda at det har formodningen mot seg at forsikrede forstod svaret fra selskapet slik at de gjennom overføringen hadde påtatt seg en høyere risiko enn tidligere. Når forsikrede ikke var i god tro om dette, kan han ikke få medhold i sin anførsel om at korrespondansen innebar at avtalen ble endret.

Det bemerkes at forsikringstaker har presisert at han ikke anfører at selskapet er ansvarlig på erstatningsmessig grunnlag. Nemnda tar derfor ikke stilling til dette.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).